

Underbilag 3.

FINSKA KOMMITTÉN FÖR EN NORDISK
PATENTBESVÄRSINSTANS

Den 3. maj 1967.

Statsrättsliga synpunkter.

Vid planeringen av en gemensam nordisk patentbesvärsinstans uppkommer som en viktig fråga huru fördraget angående ett nordiskt patentråd i Finland skall bringas i kraft. Enligt 33 § regeringsformen bestämmer presidenten om Finlands förhållande till utländska makter, dock sålunda, att fördrag med utländska makter bör godkännas av riksdagen, därest de innehåller stadganden, som hör till området för lagstiftningen eller enligt konstitutionen eljest erfordrar riksdagens godkännande. Enligt 69 § 1 mom. riksdagsordningen skall förslag angående godkännande av sådana i fördrag mellan Finland och utländsk makt ingående bestämmelser, som hör till området för lagstiftningen, handläggas, vare sig bestämmelserna ingår i fredsfördrag eller annat statsfördrag, enligt 66 § (enkel majoritet) samt såvitt ärendet rör grundlag, med iakttagande av vad i 67 § 1 mom. är stadgat ($\frac{2}{3}$ majoritet). Likväl må lagförslag i dessa fall inte lämnas vilande.

Enligt 13 § regeringsformen kan finsk medborgare inte dömas av annan domstol än den, under vilken han enligt lag hör. Detta lagrum avser närmast straffprocess men kan även tillämpas på civil- och förvaltningsprocess. Enligt 60 § 1 mom. regeringsformen skall om andra särskilda domstolar än riks rätt stadgas genom lag.

Enligt sagda lagrum är det klart att fördraget mellan Danmark, Norge, Sverige och Finland om inrättandet av ett nordiskt patentråd kommer att innehålla sådana stadganden, som hör till området för statens

interna lagstiftning. Och då avsikten är att tilldela den överstatliga besvärsinstansen befogenhet till avgöranden som direkt skulle förplikta finska medborgare och myndigheter kommer rådets kompetens i konflikt med det rättssystem på vilket regeringsformen måste anses bygga. Vår grundlag har ej förutsatt att det vore möjligt att hos ett överstatligt organ söka ändring i beslut fattade av dess på normalt sätt tillsatta judiciella organ och förvaltningsorgan. En dylik instansordning skulle rubba det system som antagits i regeringsformen och således även själva regeringsformen.

Det återstår sålunda att undersöka om ett särskilt fullmaktstadgande är av nöden för anslutning till ett överstatligt organ eller om det är till fyllest att konventionen bringas i kraft i den ordning som gäller för stiftande av grundlag. Då våra grundlagar är speciellt smidiga såtillvida att det i den ordning som stadgas i 67 § riksdagsordningen är möjligt att snabbt göra undantag från dem, är något särskilt fullmaktstadgande ej av nöden utan den konvention som förberedes kan hos oss bringas i kraft genom en lag som stiftats i den ordning som gäller för stiftande av grundlag.

För att bringa konventionen om ett nordiskt patentråd i kraft är alltså hos oss riksdagens godkännande av nöden, vilket sker genom bifallskläm och en av riksdagen enligt ordning för grundlag stiftad lag. Såsom ovan framhållits kan ett lagförslag rörande statsfördrag inte lämnas vilande utan bör handläggas av en riksdag.